انتشارات
موسسه تحقیقات
علوم باغبانی
۱۳۹۷

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی

شیوه نامه
تهیه دستورالعمل فنی
در موسسه تحقیقات علوم باغبانی

نگارنده :
لیزا نبهانی

۱۳۹۷

پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه گرمسیری
پژوهشکده خرما و میوه‌های گرمسیری
پژوهشکده سبزی و صیفی
پژوهشکده گل و گیاهان زینتی
پژوهشکده میوه‌های معتدله و سردسیری
پژوهشکده چای
پژوهشکده پسته

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی

شیوه نامه تهیه دستورالعمل فنی در موسسه تحقیقات علوم باغبانی

نگارنده :
لیزا نبهانی

۱۳۹۷

شیوه‌نامه تهیه دستورالعمل فنی

نگارنده: لیزا نبهانی

ویراستاران: ناصر بوذری، کیومرث کاشی و منوچهر دانایی

ناشر: مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی

شمارگان: محدود

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷

مسئولیت درستی مطالب با نویسنده/ نویسندگان است.

این نشریه با شماره ۵۵۱۲۹ مورخ ۹۷/۱۲/٤ از مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی به ثبت رسیده است.

نشانی: کرج جاده محمد شهر – انتهای خیابان شهید همت – موسسه تحقیقات علوم باغبانی

تلفن : ۳۶۷۰۵۰۶۲-۰۲۶- دورنگار : ۳۶۷۰۰۸۹۵-۰۲۶ - کد پستی: ۳۱۷۷۷۷۷۴۱۱ - صندوق پستی: ۱۴۷-۳۱۷۵۵

http://www.hsri.ac.ir

فهرست مطالب

عناوین	صفحه
مقدمه	۱
هدف.....	۲
دامنه	۲
مخاطبین	۲
تعاریف.....	۲
متن اصلی.....	۲
الف: مقدمه.....	۲
ب: مراحل گام‌به‌گام دستورالعمل.....	۳
مستندات مرجع	۳
پیوست.....	۳

مقدمه

ازجمله فعالیت‌هایی که تاکنون برای برقراری پیوند بین تحقیق و ترویج در جهت اهداف توسعه کشاورزی در کشور صورت گرفته است، ایفای نقش لازم و ملزوم و تکمیلی این دو در راستای دستیابی به اهداف توسعه کشاورزی است. در هر نظامی، عامل اصلی جدایی بین واحدهای مختلف آن، عدم تشابه و اختصاصی بودن کارکردها و وظایف آن‌هاست.

بر این اساس، وظیفه ذاتی تحقیقات، خلق دانش جدید برای برآوردن نیازهای بخش کشاورزی مخصوصاً بهره‌برداران در مراحل مختلف تولید است. در کنار این بخش، نهاد ترویج وظیفه کاربردی کردن دانش و انتقال آن به عرصه را بر اساس دانش ترویج، بر عهده دارد. برای به‌کارگیری یافته‌های کاربردی تحقیقات، روش‌ها و ابزارهای متنوعی در دانش ترویج پیش‌بینی‌شده است. درعین‌حال برای انتخاب روش و رسانه مناسب برای یافته‌های زیر بخش‌های مختلف تحقیقاتی، لازم است ابتدا محتوای دانش و دستاوردهای جدید در قالب دستورالعمل‌های فنی به نهاد ترویج ارائه شود تا مراحل تهیه پیام در قالب آماده‌سازی انواع رسانه، اجرایی گردد.

در سال‌های اخیر انواع دستورالعمل‌های فنی با شکل و شمایل متنوع و متفاوتی تهیه و ارائه‌شده است و همین امر باعث پراکندگی رویه و نامشخص بودن اهداف و نحوه به‌کارگیری محتواست. ازاین‌رو به‌منظور تعیین ضوابط تهیه یافته‌ها و دستاوردهای جدید تحقیقاتی توسط محققان و کارشناسان پژوهشی شیوه‌نامه‌ای به شرح ذیل تنظیم‌شده است.

ساختار دستورالعمل‌های فنی باید برای تشریح نحوه انجام تمامی کارهایی که نبودن دستورالعمل می‌تواند بر انجام آن‌ها تأثیر نامطلوب بگذارد، تهیه و تنظیم شوند. ضمن اینکه، دستورالعمل فنی باید مطابق با ترتیبات یا توالی عملیات باشد و الزامات و فعالیت‌های مرتبط را به‌دقت منعکس نماید.

حال به تشریح قسمت‌های مختلف یک دستورالعمل می‌پردازیم:

هدف:

هدف کلی دستورالعمل فنی انتقال دانش و تکنولوژی و توسعه باورها و گرایش‌های مخاطبان در ابعاد زیر است:

۱- ارتقاء سطح دانش و اطلاعات کشاورزی

۲- اطلاع‌رسانی و ارتقاء آگاهی‌ها

۳- ایجاد و تقویت انگیزه و باورها برای کاربرد ایده‌ها و روش‌های نوین تولید

۴- پاسخگویی به نیازهای آموزشی و ترویجی مخاطبان دریک موضوع مشخص و نیز تقویت حس خودباوری و قطع وابستگی به دیگران در فرایند تولیدات کشاورزی وزندگی در محیط روستا است.

دامنه: در این قسمت زمان و مکانی که برای اجرای این دستورالعمل مناسب می‌باشد مشخص می‌شود.

مخاطبین: در این قسمت افرادی که دستورالعمل برای بهره‌برداری آن‌ها تدوین‌شده که عموماً کارشناسان ارشد، کارشناسان و متخصصین باغبانی در بخش‌های دولتی و خصوصی خواهند بود، تعیین می‌گردند.

تعاریف: عبارت‌هایی که به‌صورت مخفف و یا اختصاری نوشته‌شده و یا ممکن است برای خواننده ایجاد ابهام نماید به‌طور کامل و عملیاتی تعریف یا بیان می‌شود.

متن اصلی: در این قسمت کلیه مباحث فنی، توصیه‌ها، استدلال‌ها، گام‌های اجرایی و ... و یا به عبارتی نحوه چگونگی انجام کار با رعایت ترتیب زمانی و توالی کارها درج می‌شود.

الف- مقدمه

در مقدمه باید به‌صورت خیلی مختصر چند بخش زیر مدنظر قرار گیرد:

۱- اهمیت و ضرورت موضوع هم از دید ما (چرا نشریه را تولید می‌کنیم؟) و هم اهمیت و ضرورت موضوع در منطقه (بحث بومی‌سازی) و اینکه مخاطب چه منفعتی از این نشریه در زندگی فردی و شغلی به دست خواهد آورد.

۲- هدف از تدوین دستورالعمل و تشریح مشکل و یا وضعیت موجود.

۳- روش استفاده و کاربرد مطالب.

۴- بهتر است مقدمه در صفحه‌ای جداگانه ولی کوتاه باشد و حداکثر به ۲۰ سطر در یک صفحه اکتفا شود.

ب - مراحل گام به‌گام اجرای دستورالعمل: دستورالعمل فنی باید مطابق با ترتیب یا توالی عملیات باشد و الزامات و فعالیت‌های مرتبط را به‌دقت منعکس نماید. به‌طوری‌که خواننده بتواند به همان دقت و کیفیت نویسنده مراحل کار را تا حصول نتیجه به انجام برساند.

نتیجه‌گیری کلی: نتیجه حاصل از اعمال گام‌به‌گام دستورالعمل فنی در این قسمت آورده شود. ضمن اینکه مزایا، بهره‌وری اقتصادی و نتایج حاصل‌شده تشریح می‌گردد.

توصیه فنی: این توصیه باید به‌صورت مشخص برای منطقه‌ای مشخص ارائه شود.

مستندات مرجع: منابعی که در انجام این کار مؤثر و در ارتباط می‌باشد و همچنین استانداردهایی که در تدوین و اجرای این دستورالعمل استفاده می‌شود درج گردد. منابع به ترتیب حروف الفبا شماره‌گذاری شده و طبق الگوی زیر تنظیم گردد.

۱- منافدل‌ستان، ف.، اسمعیلی، م.، تیموری‌بک، م. ۱۳۹۴. ارزیابی خواص بافتی و رنگ میوه گیلاس واریته سیاه مشهد در طی رسیدن، نشریه پژوهشهای صنایع غذایی، ۲۵ (۳): ۳۸۹-۳۷۹.

2-Gholami, M., Sedighi, A., Ershadi, A., and H. Sarikhani. (2010). Effect of pre- and postharvest treatment of salicylic acid and geibberellic acid on ripening and some physicochemical properties of 'Mashhad' sweet cherry (*Prunnus avium* L.) fruit. *Acta Horticulturae*, 884, 257–264.

پیوست: اگر در نوشتن دستورالعمل به سند دیگری ازجمله فرم، چک‌لیست، فلوچارت (...) ارجاع داده شود باید نمونه‌ای از آن پیوست شود.

اصول نگارشی تایپ دستورالعمل

دستورالعمل در صفحه A4 تنظیم شده و در تمام قسمتها مطابق با خود این نشریه و با مشخصات زیر باشد:

- متن اصلی با قلم فارسی B zar14 و قلم لاتین Time New Roman12 تایپ شود.
- منابع فارسی با قلم B zar12 و قلم لاتین Time New Roman10 تایپ شود.

- **کلیه** صفحات دارای Header مشخص‌شده باشند، که همان عنوان دستورالعمل فنی است.

-**کلیه** صفحات به‌جز صفحه اول دارای شماره صفحه و Footer که شماره صفحه وسط‌چین نشریه است، باشند.

- عنوان اصلی نشریه در صفحه عنوان با فونت متناسب با طول سطر ۱۶ تایپ شود.

- عنوان هر قسمت با قلم B zar14 (Bold) و زیر عنوان با دو فونت کوچکتر تایپ شود.
- فاصله خطوط از هم در بخش Pargraph در قسمت line spacing بر روی single تنظیم شود.
- اندازه صفحه نشریه در قسمتpaper size> paper > page setup A4 تعریف شود
- حاشیه صفحات نشریه نیز در قسمت page setup از بالا و پایین و از کناره‌ها ۲/۵ سانتی‌متر در نظر گرفته شود.
- در تمام متن ابتدای هر پاراگراف نیز نسبت به خود متن، ۵ میلی‌متر تورفتگی داشته باشد.

عکس روی جلد

۱- گذاشتن عکس بر روی جلد الزامی بوده و عکس باید متناسب و معرف موضوع اصلی نشریه باشد، به‌گونه‌ای که بدون هیچ‌گونه ابهامی موضوع و محتوای نشریه در ذهن مخاطب نقش بندد. عکس‌های اینترنتی و بدون ارتباط با موضوع نشریه در فهم مناسب و درک صحیح محتوا تأثیر منفی خواهد داشت.

۲- کیفیت و وضوح تصویر باید۳۰۰ dpi (۳۰۰ پیکسل در اینچ) باشد.

۳- تصویر شفاف و نورپردازی آن متناسب باشد.

۴- توضیحات و یا عناوین تصاویر، نمودارها و جداول شماره‌گذاری شده و با فاصله مشخص و یکسان از تصاویر، نمودارها و جدول‌ها در تمام متن و با فونت11 - 12 -B mitra (Bold) نوشته شود. لازم به ذکر است که عنوان جداول در بالای جدول و عنوان نمودارها و تصاویر در پایین نمودار و یا تصویر درج شود.

رعایت ترتیب صفحات دستورالعمل فنی به شرح زیر است:

۱- جلد (۵)

۲- صفحه عنوان (اولین صفحه در شروع متن بعد از جلد) (۶)

۳- صفحه شناسنامه (دومین صفحه بعد از صفحه عنوان) (۷)

۴- صفحه فهرست مطالب (سومین صفحه بعد از صفحه شناسنامه) (۸)

فرمت ثابت جلد دستورالعمل فنی برای هر پژوهشکده

صفحه عنوان بعد از جلد

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی
پژوهشکده .....

عنوان دستورالعمل فنی

نگارنده/ نگارندگان:

۱۳۹...

شناسنامه دستورالعمل فنی بعد از صفحه عنوان

دستورالعمل فنی ..... (Bzar14Bold)

نگارنده / نگارندگان (Bzar12Bold) : ..... (Bzar12) .....

ویراستار(ان):.....

ناشر: مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی، پژوهشکده .....

شماره نشریه(خاص انتشارات پژوهشکده): .....

حاصل از گزارش نهایی با عنوان: ..... با شماره فروست:.....

شمارگان: .....

تاریخ انتشار:

مسئولیت درستی مطالب با نگارنده/ نگارندگان است.

این نشریه با شماره ..... مورخ..... از مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی به ثبت رسیده است.

نشانی: پژوهشکده.....

شماره تلفن:..... دورنگار.....نشانی سایت

شناسنامه دستورالعمل فنی بعد از صفحه شناسنامه

فهرست مطالب

عنوان (فونت14 –B zar bold)		صفحه
مقدمه :	(فونت B zar 12)	۱
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
منابع		.....

انتشارات
موسسه تحقیقات
علوم باغبانی
۱۳۹۷

کرج - جاده محمد شهر - انتهای خیابان شهید همت
موسسه تحقیقات علوم باغبانی
تلفن : ۳۶۷۰۵۰۶۲-۰۲۶ دورنگار : ۳۶۷۰۰۸۹۵-۰۲۶
کد پستی: ۳۱۷۷۷۷۷۴۱۱ - صندوق پستی: ۳۱۷۵۵-۱۴۷
http://www.hsri.ac.ir